

II. Paa Landet.

a) Espe. Af de formentlig tabte 13 Stemmer for Lauber er Ole Rasmussen død; alle de andre 12 have forklaret (Pag. 99—109), at det er aldeles frivilligt, uden Tryk eller Trusel, at de have undladt at stemme. De fleste have slet ikke talt med Godsforvalter Estrup derom; et Par have gjort det, og til et Par har denne sagt, at han — eller Cieren — helst saae, at de bleve hjemme, men uden at deri laa nogen som helst Trusel. — Godsforvalter Estrups Forklaring stemmer ganske dermed (Pag. 238). Laubers Hjemmelsmand, Niels Nielsen, kender ikke af egen Erfaring Noget til Tvang mod Espe Husmænd; til Lauber kun opgivet, hvem der ikke havde stemt paa ham (Pag. 109).

b) Taarnborg. Laubers ene Hjemmelsmand, Skomager N. Andersen, veed ikke Noget om Tvang paa Husmændene, uden af hvad Arbeidsmand Chr. Nielsen har sagt (Pag. 53); den anden, J. S. Thomsen, er reist bort (Pag. 130), og Rasmus Chr. Nielsen — Hovedhjemmelsmanden — er forsvunden (Pag. 226—27, jfr. Pag. 262). Gaardmand Niels Nielsen har kun med Hensyn til Historien om Sofus Carlsen at sige, at han ikke veed Andet derom, end at han har hørt det fortælle (Pag. 110), og bemeldte Sofus Carlsen forklarer selv (Pag. 225—26), at han har stemt for Dahl, men uden Paa- virkning eller Trusler. Godsseier Vech har udtrykkelig sagt, at han havde sin Frihed; det er han selv, der har op sagt det Hus, han tidligere havde i Leie under Taarnborg. Han kender alle Leiehushusholdere og Arbeidere under Taarnborg, og er overbevist om, at Ingen er truet med Op- sigelse osv.

c) Strøbæk Teglværk. Hjemmelsmand Niels Nielsen siger, at han kun veed det af, hvad han har hørt (Pag. 110); men Ole Hanssen selv, der har stemt paa Lauber, forklarer (Pag. 223—24), at han ikke af Broderen er opfordret eller truet til at stemme paa Dahl, og ikke har fortalt Saadant til Nogen, og hermed stemmer ganske Broderen, Teglværksbestyrer Niels Hanssens Forklaring.

d) Lyngbygaard. Husmand Chr. Larsen forklarer, at han — som det senere viser sig igennem sin Hustru (Pag. 277 og 282—83) — af Forvalter Frederichsen blev anmodet om at gaa til Husmændene under Lyngbygaard og sige, at han ønskede, at de stemte paa Dahl. Der var ikke Tale om nogen Trusel. Han gik med denne Hilsen til 8 navngivne Husmænd, der alle have afgivet Forklaring (Pag. 227 og Pag. 270—76), hvorefter Ingen af dem har opfattet Hilsenen som Trusel; En erklærer (Pag. 270), at han har stemt